

1 Kaj pomenita izraza „preživnina – preživljanje“ in „preživninska obveznost“? Katere osebe morajo plačati preživnino drugi osebi?

V skladu z estonsko ustavo je preživninska obveznost dolžnost družine, da poskrbi za svoje člane, ki potrebujejo pomoč.

Preživnina je znesek, ki ga določi sodišče in se običajno plačuje redno v denarni obliki. Sodišče lahko na zahtevo upravičenca v nekaterih primerih odredi, da se preživninska obveznost plača kot enkratni znesek. Če za to obstaja utemeljen razlog, lahko oseba, ki mora plačevati preživnino mladoletnemu otroku, zahteva, naj se ji dovoli, da preživninsko obveznost izpolnjuje v nedenarni obliki.

Običajno je za plačevanje preživninske obveznosti osebi, ki potrebuje pomoč, odgovoren njen prednik ali potomec v prvem ali drugem kolenu. Drugače rečeno, odrasel otrok, starš in stari starš so vzajemno zavezani, da preživljajo drug drugega. Tudi zakonca sta oba obvezna s svojim delom in premoženjem vzdrževati svojo družino, kar vključuje dejavnosti za pokrivanje stroškov skupnega gospodinjstva ter zadovoljitev običajnih in izjemnih potreb katerega koli zakonca in njunih otrok. Obveznost zagotavljanja preživnine osebi, ki potrebuje pomoč, lahko zajema tudi razvezanega zakonca ali osebo, s katero zavezanec ni v zakonski zvezi, vendar ima z njo otroka.

Preživnino v obliki dodatka plačuje starš mladoletnega otroka, zlasti če ne živi z otrokom ali ne sodeluje pri njegovem varstvu in vzgoji. Razvezani zakonci osebe, ki potrebuje pomoč, ji je obvezen zagotavljati preživnino, predvsem če se ta po razvezi zakonske zveze ne more sama preživljati, ker je prevzela odgovornost za varstvo in vzgojo otroka, ali če potrebuje pomoč zaradi starosti ali zdravstvenega stanja. Oseba, ki ima otroka z osebo, ki potrebuje pomoč, je obvezna zagotavljati preživnino 12 tednov po rojstvu otroka in tudi pozneje, če oseba potrebuje pomoč zaradi zdravstvenih težav, ki so posledica varstva in vzgoje otroka, nosečnosti ali poroda.

2 Do katere starosti je otrok upravičen do preživnine? Ali se predpisi za preživljanje mladoletnikov razlikujejo od predpisov za preživljanje odraslih?

Polnoletnost nastopi z dopolnjenim 18. letom, oseba, mlajša od 18 let, pa je mladoletna. Mladoletni otrok je upravičen do preživnine, preživljati pa sta ga dolžna predvsem njegova starša po enakih delih. Otrok, ki je dopolnil 18 let in nadaljuje izobraževanje po osnovnošolskem ali srednješolskem izobraževalnem programu na osnovni šoli, srednji šoli ali ustanovi za poklicno izobraževanje ali pa pridobiva visokošolsko izobrazbo na univerzi, je prav tako upravičen do preživnine, vendar le do dopolnjenega 21. leta.

Odrasli otroci morajo še enkrat kot posamezniki vložiti zahtevek pri sodišču, če želijo, da se plačilo preživnine nadaljuje po njihovi polnoletnosti, če je bila obveznost plačila preživnine preklicana na podlagi predhodne sodne odločbe.

Drugi predniki ali potomci, ki se niso zmožni sami preživljati, so upravičeni do prejemanja preživnine, če se ugotovi, da potrebujejo pomoč.

3 Naj se za pridobitev preživnine obrnem na pristojni organ ali na sodišče? kateri so glavni elementi tega postopka?

Od starša mladoletnega otroka se lahko zahteva, naj izpolnjuje preživninsko obveznost. Če starš preživnine ne plačuje prostovoljno, se lahko na sodišču vložijo zahteva za plačilo preživnine. Za preživnino se zaprosi tako, da se na sodišču vložijo predlog za hitri postopek v zadevah v zvezi s plačilnim nalogom za preživnino za otroka ali preživninski zahtevek (tožba za preživnino). Državna taksa se ne zaračuna, če se vložijo zahteva za preživnino za mladoletnega otroka. Hitri postopek v zadevah v zvezi s plačilnim nalogom je poenostavljeni postopek, pri katerem se lahko plačilo preživnine odredi le, če se zahteva preživnina za mladoletnega otroka, če je ime starša, ki mu je naloženo plačevanje preživnine, navedeno na otrokovem rojstnem listu, če preživnina mesečno ne presega 1,5-kratnika najnižje preživnine (glej vprašanje 8) in če drugi starš ne izpodbija plačevanja preživnine. Če niso izpolnjeni pogoji za predložitev plačilnega naloga, je treba vložiti zahtevo za plačilo preživnine na okrajnem sodišču, na območju katerega ima otrok stalno prebivališče.

Več informacij o hitrem postopku v zadevah v zvezi s plačilnim nalogom za preživnino za mladoletnega otroka je na voljo [tukaj](#). Obrazec za tožbo za plačilo preživnine za otroka je na voljo [tukaj](#).

4 Ali se zahtevek lahko vložijo v imenu sorodnika (če da, do katerega kolena) ali v imenu otroka?

Mladoletni otroci so upravičeni do prejemanja preživnine. Ker ima mladoletni otrok omejeno pravno in poslovno sposobnost, zahtevek v njegovem imenu na sodišču vložijo njegov zakoniti zastopnik – starš, ki ima pravico do varstva in vzgoje otroka. Če je bil otroku dodeljen zakoniti skrbnik, ta vložijo tožbo kot otrokov zakoniti zastopnik.

Odrasla oseba, ki je pravno in poslovno sposobna, sama vložijo tožbo za preživnino.

5 Če nameravam začeti postopek pred sodiščem, kako ugotovim, katero sodišče je pristojno?

Predlog sodišču, naj prisili starša k izvajanju preživninske obveznosti do mladoletnega otroka, se obravnava kot preživninska zadeva. V preživninski zadevi je treba vložiti tožbo na okrajnem sodišču, na območju katerega ima otrok stalno prebivališče. Če otrok nima stalnega prebivališča v Estoniji, se tožba vložijo glede na stalno prebivališče toženca. Če toženec nima stalnega prebivališča v Estoniji, se tožba vložijo glede na stalno prebivališče tožnika.

Za preživnino se lahko zaprosi tudi na podlagi hitrega postopka v zadevah v zvezi s plačilnim nalogom (glej odgovor na vprašanje 3).

6 Ali moram kot prosilec uporabiti posrednika za začetek postopka pred sodiščem (npr. odvetnika, osrednji ali lokalni organ itd.)? Če ne, kakšen je postopek?

Za pridobitev preživnine za otroka na sodišču je treba vložiti tožbo, za katero ni nujno potrebna strokovna pravna pomoč ali storitve posrednika. Sodišče odredi plačevanje preživnine od datuma, ko je bila vložena tožba, na podlagi tožbe pa lahko odredi tudi, naj se preživnina plača za nazaj za največ eno leto pred vložitvijo tožbe.

Obrazec za tožbo za plačilo preživnine za otroka je na voljo [tukaj](#).

7 Ali moram za začetek postopka plačati sodno takso? Če da, koliko ta znaša? Če so moja finančna sredstva nezadostna, ali lahko dobim brezplačno pravno pomoč?

Državna taksa se ne zaračuna, če se vložijo tožba za izpolnitev preživninske obveznosti za mladoletnega otroka ali ponovni pregled prošnje za hitri postopek v zadevah v zvezi s plačilnim nalogom za preživnino za otroka.

Za kritje stroškov postopka je mogoče zaprositi za državno pravno ali postopkovno pomoč.

Če oseba zaprosi za državno pravno pomoč, ji estonska odvetniška zbornica dodeli odvetnika. Njegova naloga je osebo zastopati in ji svetovati v postopku.

Državna pravna pomoč je na voljo osebam, ki zaradi svojega finančnega stanja takrat, ko potrebujejo pravno pomoč, ne morejo plačati strokovnih pravnih storitev oziroma jih lahko plačajo le delno ali v obrokih ali se po plačilu pravnih storitev ne bi mogle več preživljati. Oseba, ki prejme državno pravno pomoč, s tem ni oproščena obveznosti plačila drugih stroškov postopka.

Podrobnejše informacije o državnih pravnih pomočih so na voljo [tukaj](#).

Prošnjo za državno postopkovno pomoč za kritje stroškov postopka lahko vložijo oseba, ki zaradi svojega finančnega stanja ne more plačati teh stroškov oziroma jih lahko plača le delno ali v obrokih. Obstajati mora tudi zadosten razlog za domnevo, da bo načrtovano sodelovanje v postopku uspešno.

Obrazec za prošnjo za postopkovno pomoč za fizično osebo s poročilom o osebnem in finančnem stanju vlagatelja in družinskih članov je na voljo [tukaj](#).

8 Kakšno preživnino običajno dodeli sodišče? Kako se izračuna znesek preživnine? Ali lahko sodišče svojo odločitev spremeni, če se spremenijo življenjski stroški ali družinske okoliščine? Če da, kako (npr. s pomočjo sistema samodejne indeksacije)?

Sodišče lahko odredi, naj se mladoletnemu otroku plačuje preživnina v obliki fiksnega ali spremenljivega zneska, pri čemer navede podlago za izračun zneska preživnine. Sodišča običajno odredijo mesečno plačevanje preživnine. Mesečna preživnina za enega otroka ne sme biti manjša od polovice minimalne mesečne plače, ki jo določi republiška vlada (najnižja preživnina je tako leta 2018 znašala 250 evrov na otroka, 2019 270 evrov in leta 2020 292 EUR). Če obstaja utemeljen razlog, lahko sodišče zniža preživnino pod minimalno mesečno plačo, ki jo določi vlada. V takem primeru sta lahko utemeljena razloga med drugim nezmožnost starša za delo ali dejstvo, da ima preživninski zavezanec druge vzdrževance.

Če za to obstaja utemeljen razlog, lahko preživninski upravičenec zahteva, naj se mu dovoli, da preživnino zagotavlja na drug način. Starša se lahko medsebojno sporazumeta o podrobni ureditvi načina izpolnjevanja preživninske obveznosti do otroka in določita, kako in v kakšnih presledkih naj se zagotavlja preživnina.

Obseg preživnine se določi na podlagi otrokovih potreb in običajnega življenjskega sloga. Otrokov običajni življenjski slog je odvisen od finančnih sredstev, ki jih imata na voljo starša. Če se spremeni podlaga za plačevanje preživnine, lahko katera koli stranka na sodišču vložijo tožbo za povečanje ali zmanjšanje preživnine.

Če je sprememba odobrena, se znesek preživnine običajno lahko spremeni z dnem sprejetja odločbe, kar pomeni, da neplačanih preživnin za nazaj ni mogoče spremeniti.

V Estoniji se znesek preživnine samodejno spremeni, če je bila preživnina, določena v sodni odločbi, vezana na minimalno mesečno plačo, ki jo določi vlada, in če se ta minimalna mesečna plača spremeni. Podatki o minimalni mesečni plači so na voljo [tukaj](#).

9 Kako in komu se plača preživnina?

Preživnina se običajno plačuje v rednih denarnih zneskih. Če za to obstaja utemeljen razlog, lahko preživninski zavezanec, ki je obvezen plačevati preživnino za mladoletnega otroka, zahteva, naj se mu dovoli, da preživnino zagotavlja na drug način. Preživnino v obliki dodatka za preživljanje plačuje starš mladoletnega otroka, zlasti če ne živi z otrokom ali ne sodeluje pri njegovem varstvu in vzgoji. Preživnina se plačuje vnaprej za vsak koledarski mesec. Čeprav je prejemnik preživnine otrok, jo je treba običajno plačevati drugemu staršu. Neposredno otroku se lahko plačuje, če so se tako dogovorili starši ali če je tako določeno v sodni odločbi.

10 Če preživninski zavezanec ne plača prostovoljno, kakšen postopek je potrebno sprožiti, da se ga prisili k plačilu?

Če je sodna odločba o preživnini začela veljati ali je izvršljiva takoj, vendar drugi starš ne izpolnjuje obveznosti, se je treba obrniti na sodnega izvršitelja. Če zavezanec v zahtevanem času ni izvedel plačil, določenih v sodni odločbi, sodni izvršitelj na podlagi predloga osebe, ki je sprejela ukrepe za zavarovanje zahtevka, opravi vse potrebno za zaseg premoženja zavezanca. Za zaseg sredstev zavezanca je treba sodnemu izvršitelju predložiti sodno odločbo in predlog za izvršbo. V predlogu za izvršbo je treba navesti podatke o zavezancu in, če je mogoče, njegovem premoženju (stalno prebivališče, kontaktni podatki, znani podatki o premoženju). Če predlagatelj želi, da sodni izvršitelj uporabi vse zakonske možnosti za izterjavo dolga, je treba v predlogu za izvršbo navesti, da predlagatelj vlaga zahtevek za plačilo zoper zavezanca iz njegovega registriranega nepremičnega premoženja, premičnega premoženja in terjatev. V izvršilnem postopku ima preživnina za otroka prednost pred drugimi zahtevki, za zavarovanje preživninskega zahtevka pa je mogoče zaseči premoženje v večjih zneskih in na podlagi sodne odločbe za nedoločen čas začasno odvzeti naslednje pravice in prekiniti veljavnost naslednjih dovoljenj: lovsko dovoljenje, pravica do vožnje motornih vozil, orožni list, dovoljenje za nabavo orožja, dovoljenje za upravljanje plovil za rekreacijo in osebnih plovil, ribiško dovoljenje.

11 Na kratko opišite vse omejitve izvrševanja, zlasti predpise o varstvu preživninskega zavezanca ter o prekluzivnih in zastaralnih rokih v vašem nacionalnem sistemu izvrševanja.

Oseba je oproščena preživninske obveznosti, če zaradi drugih obveznosti in svojega premoženjskega stanja ni zmožna zagotavljati preživnine drugi osebi, ne da bi s tem škodila svojemu običajnemu preživljanju. Ne glede na zgoraj navedeno starši niso oproščeni preživninske obveznosti do svojih mladoletnih otrok. Sodišče lahko prav tako oprosti zavezanca preživninske obveznosti, omeji obdobje izvajanja obveznosti ali zniža preživnino, če je izjemno nepravilno zahtevati, naj se obveznost izvaja, na primer če je potreba preživninskega upravičenca po pomoči nastala zaradi njegovih nespametnih dejanj.

Nadomestilo za škodo zaradi neplačevanja preživnine in neizpolnjevanja obveznosti se lahko zahteva za nazaj za največ eno leto pred vložitvijo tožbe za preživnino pri sodišču. Zastaralni rok za plačilo preživnine kot preživninske obveznosti je deset let za vsako posamezno obveznost. Zastaralni rok začne teči konec koledarskega leta, v katerem zahtevek v zvezi s preživninsko obveznostjo postane izterljiv. Preživninska obveznost je osebna obveznost, ki preneha veljati s smrtjo upravičenca ali zavezanca; izjeme veljajo v zvezi s predplačili in pobotanimi zneski.

12 Ali obstaja organizacija ali organ, ki mi lahko pomaga v postopku pridobitve preživnine?

V čezmejnih preživninskih sporih lahko osrednji organ, tj. služba za mednarodno pravosodno sodelovanje pri ministrstvu za pravosodje, zagotovi pomoč.

Za **državno pravno pomoč** se lahko zaprosi ob vložitvi preživninskega zahtevka na sodišču. Ni posebnih organizacij ali organov, ki zagotavljajo pomoč v primeru nacionalnih preživninskih zahtevkov.

13 Ali lahko organizacije (vladne ali zasebne) namesto preživninskega zavezanca v celoti ali delno vnaprej plačajo preživnino?

Od 1. januarja 2017 ima starš, ki vzgaja otroka, pravico upravo za socialno zavarovanje (*Sotsiaalkindlustusamet*) zaprositi za državno preživnino za čas poteka sodnih in izvršilnih postopkov. Ta preživnina je začasna državna pomoč staršu, ki sam vzgaja in preživlja otroka. Država plačuje preživnino v imenu starša, ki je ne plačuje, pozneje pa od njega izterja denar. Državna preživnina se plačuje osebi v povezavi s sodnim postopkom v preživninski zadevi. Pogoji za prejemanje državne preživnine je, da mora oseba sodišču predlagati plačevanje preživnine bodisi po hitrem postopku v zadevah v zvezi s plačilnim nalogom bodisi s tožbo.

Preživnina otroku zagotavlja do 100 evrov mesečno.

Več informacij o zahtevi za preživnino je na voljo [tukaj](#).

14 Če sem v tej državi članici, preživninski zavezanec pa stalno prebiva v drugi državi:

14.1 ali lahko dobim pomoč organa ali zasebne organizacije v tej državi članici?

Za pridobitev preživnine v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 4/2009 je mogoče pridobiti pomoč službe za mednarodno pravosodno sodelovanje pri ministrstvu za pravosodje.

Za pridobitev preživnine v drugi državi je treba predložiti zahtevo za uvedbo postopka v preživninski zadevi službi za mednarodno pravosodno sodelovanje pri estonskem ministrstvu za pravosodje in pristojnem organu zadevne druge države. Priložiti je treba kopijo otrokovega rojstnega lista ali sodne odločbe o ugotovitvi očetovstva. Če očetovstvo ni ugotovljeno, je to treba navesti v zahtevi, ki se pošlje drugi državi.

Obrazec za zahtevo je na voljo [tukaj](#).

14.2 Če je to mogoče, kako lahko stopim v stik s tem organom ali zasebno organizacijo?

Na službo za mednarodno pravosodno sodelovanje pri estonskem ministrstvu za pravosodje se lahko obrnete po telefonu na številko +372 6208183 in +372 7153443 ali po e-pošti na naslov central.authority@just.ee in keskasutus@just.ee.

15 Če sem v drugi državi, preživinski zavezanec pa je v tej državi članici:

15.1 ali lahko vložim zahtevek neposredno pri takem organu ali zasebni organizaciji v tej državi članici?

Zahtevek, ki ga vложи oseba s stalnim prebivališčem v drugi državi, bo najbolje obravnavan, če se naveže stik z ustreznim organom v državi stalnega prebivališča, ta pa bo nato navezal stik z osrednjim organom pri estonskem ministrstvu za pravosodje.

15.2 Če je to mogoče, kako se lahko obrnem na ta organ ali zasebno organizacijo in kakšno pomoč lahko dobim?

Glej odgovor na vprašanje 14.1.

16 Ali to državo članico zavezuje Haaški protokol iz leta 2007?

Estonija je od 1. maja 2004 država članica Evropske unije, ki je ratificirala Haaški protokol iz leta 2007.

17 Če te države članice ne zavezuje Haaški protokol iz leta 2007, kateri predpisi se po pravilih njenega mednarodnega zasebnega prava uporabijo za preživinski zahtevek? Katera so relevantna pravila mednarodnega zasebnega prava?

Glej odgovor na vprašanje 16.

18 Kakšna so pravila glede dostopa do sodnega varstva v čezmejnih primerih v okviru EU, v skladu s strukturo Poglavlja V uredbe o preživinskih obveznostih?

V čezmejnih zadevah znotraj Evropske unije, ki zadevajo zahteve za preživnino, sta v skladu z Uredbo na voljo državna pravna pomoč in državna postopkovna pomoč. S tem se osebi v postopku zagotovi, da jo zastopa strokovnjak z ustreznim pravnim znanjem, s kritjem stroškov postopka pa se ji omogoči dostop do sodnega varstva. Pravila, s katerimi se urejata državna pravna in postopkovna pomoč, določajo, da se uporablja nacionalna zakonodaja, razen če ni drugače določeno v Uredbi Sveta (ES) št. 4/2009.

Načeloma veljajo za osebe, ki živijo v drugih državah članicah EU, enaka jamstva, kot veljajo za osebe s stalnim prebivališčem v Estoniji. Osrednji organ, tj. služba za mednarodno pravosodno sodelovanje pri ministrstvu za pravosodje zagotavlja v čezmejnih preživinskih zadevah pravno pomoč in svetovanje ter tudi državno pravno in postopkovno pomoč v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 4/2009, v zvezi z deli, ki jih Uredba ne zajema, pa na podlagi nacionalne zakonodaje.

19 Kakšne ukrepe ta država članica sprejme za zagotovitev izvajanja dejavnosti iz člena 51 uredbe o preživinskih obveznostih?

Za čezmejno pravosodno sodelovanje je bila kot osrednji organ določena služba za mednarodno pravosodno sodelovanje pri ministrstvu za pravosodje. Tako je za pridobitev preživnine v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 4/2009 mogoče pridobiti pomoč službe za mednarodno pravosodno sodelovanje pri ministrstvu za pravosodje, ki vodi postopke v zvezi z mednarodnimi prošnjami za pravno pomoč.

Spletna stran je del portala [Tvoja Evropa](#).

Veseli smo vaših [povratnih informacij](#) o uporabnosti informacij.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Zadnja posodobitev: 16/12/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.